

Preken

Uitgave van de Verrijzeniskerk - de Schalm

Pinksteren Handelingen 2:1-13

Dr. M.G. de Vries-Smelt

Gezegende pinksterdag. Dat zeggen we niet zo gauw tegen elkaar.

Met kerst ligt dat heel anders. Dan sturen we kaarten en wensen elkaar gezegende kerstdagen toe. Met Pasen begroeten we elkaar met 'Gezegende paasdagen, de Heer is waarlijk opgestaan'.

Maar met het feest van Pinksteren weten we niet zo goed raad. Uit een recent onderzoek blijkt, dat ongeveer de helft van de Nederlanders niet weet wat Pinksteren is. 'Begin van de lente', 'een vrije dag' zijn antwoorden die naast 'de uitstorting met de Heilige Geest' worden gegeven.

Ja 'de uitstorting van de Heilige Geest'. Wat moeten we ons hierbij voorstellen? Hoe leggen we dat uit aan een ander?

Uitstorting van de Heilige Geest is echt voor veel mensen onbegrijpelijke taal. Je hoort ook zeggen, dat de kerk met Pinksteren haar verjaardag viert. Want toen is het allemaal begonnen. Op zich is dit juist. Met de uitstorting van de Heilige Geest is het allemaal begonnen in de kerk. Maar Pinksteren is toch wel wat meer dan het vieren van de verjaardag van de kerk.

Met Pinksteren gaat het over de komst van Gods Geest, de Heilige Geest, de Geest die onzichtbaar is en daarom moeilijk te vatten voor ons mensen.

De achtergrond van Pinksteren is het Bijbelse wekenfeest, een oogstfeest dat de joden nog steeds vieren. Met Pasen begint de korenoogst en het einde van de korenoogst wordt gevierd met Pinksteren. De Israëlieten moesten de dagen en de weken aftellen tot het einde van de korenoogst; zo lezen we in Deuteronomium (Deut. 16:9), 'zeven weken moet u aftellen nadat de sikkel in het koren is gezet, moet u voor de Heer, uw God uitbundig het Wekenfeest vieren'.

Het feit dat de weken geteld moesten worden vanaf Pasen laat zien dat Pasen en Pinksteren nauw verbonden zijn met elkaar. Pinksteren is een oogstfeest.

Wij voelen ons in Nederland niet zoals vroeger zo afhankelijk van de natuur, van God. Maar een mislukte oogst betekent hongersnood. We kennen allemaal de beelden op TV van mensen die honger hebben na een misoogst door droogte. Deze afhankelijkheid wordt zichtbaar op het Wekenfeest, het Pinksterfeest. De eerste opbrengst van de akker wordt afgezonderd voor de Heer: een dankbetuiging, dank U Heer voor de oogst, voor de vruchten.

Maar er wordt met dit Wekenfeest ook stilgestaan bij het verbond dat God sluit met het volk bij de berg Sinaï, 50 dagen na Pesach, na de uittocht uit Egypte.

We lezen in Exodus 19 en 20 over het geluid van de wind die doet denken aan de storm op de berg Sinaï en de vuurvlammen die het volk ziet als God daar verschijnt en spreekt. Zo kan God ook als een verterend vuur zijn.

Bij de berg Sinaï moet het volk op afstand blijven. Met Pinksteren valt die afstand weg: want we lezen, dat het gehele huis vervuld wordt met het geluid van de wind en de tongen van vuur op een ieder. De afstand is er niet meer!!

Juist op dit oogstfeest komt de Heilige Geest.

We gaan terug naar de straten van Jeruzalem. Tussen de duizenden pelgrims die gekomen zijn, zijn 120 mannen en vrouwen, volgelingen van Jezus. Ze zijn weer met z'n twaalf, de plaats van Judas is ingenomen door Matthias. Te midden van alle drukte en opwindende wachten ze in een wat bedrukte en terneergeslagen stemming.

Hun meester heeft hen verlaten. Maar sterker dan het verdriet is er de verwachting, die hen samenbindt: God laat het werk dat Hij eens begonnen is niet los. Dit kan niet het einde zijn, er moet meer komen. Ze houden zich aan elkaar vast, ze bidden vol verwachting dat Jezus' werk nog niet af is.

Hoe bent u vanmorgen hier naar de kerk gekomen? Net zo verwachtingsvol? Om elkaar vast te houden, te midden van het leven dat vaak zo moeilijk kan zijn?

En Lucas vertelt, dat er plotseling een geluid als van een windvlaag uit de hemel klinkt.

De hemelse levensadem wordt ingeblazen in het aardse bestaan. Zoals in den beginne wanneer Gods levensadem in de mens komt. Met Pinksteren daalt God op de mens neer. God is dichterbij dan ooit.

Je kunt je hierbij afvragen waarom de Heilige Geest op het oogstfeest van het koren, van de vruchten van het veld komt? Als een rode draad lezen we in de Bijbel, dat wanneer je gelooft, dit ook te zien moet zijn. Luister maar wat Jezus zegt: 'Wanneer een boom goed is, dan zijn de vruchten ook goed'. Maar als een boom slecht is, dan zijn de vruchten ook slecht, Want aan de vruchten herkent men de boom.

Jacobus schrijft in zijn brief: 'Broeders en zusters wat heeft het voor zin als iemand zegt, dat hij gelooft maar dat hij er niet naar handelt'? Maar hoe zit dat nu? Kan het geloof ons redden?

Moeten we dan nog extra goede werken doen?

Nee, we worden niet gered door goede werken maar Jezus oordeelt ons wel naar onze werken, naar onze vruchten. Luister naar wat Jezus zegt: 'Ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken, ik was een vreemdeling en jullie namen mij op, ik was naakt en jullie kleedden mij, ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe'. Dat zijn vruchten, zegt Jezus. Maar hoe kan ik dat uit mijzelf doen, welke prestaties moet ik leveren?

Nee, dat kunnen we niet uit ons zelf maar daarom is het Pinksteren, daarom is de Heilige Geest uitgestort, die ons kracht geeft.

'Blijf in Mij', zegt Jezus. Jullie kunnen geen vrucht dragen als jullie niet in Mij blijven want zonder Mij kun je niets doen.

Dit zijn allemaal mooie woorden die ons misschien heel vroom in de oren klinken maar wat betekent dat nu voor mij voor vandaag en voor de dag van morgen.

Dat betekent Jezus liefhebben en volgen, vol moed en vertrouwen.

Maar dat niet alleen: het betekent ook overgave: het is alles of niets.

Voor Zijn dood zegt Jezus: 'Het is beter voor jullie dat ik wegga maar ik zal jullie de Trooster, de Geest van Jezus zenden'.

En dat zien we gebeuren op de Pinksterdag: de Heilige Geest komt en daalt neer op ieder van de 120 mensen. Door die Geest wil Jezus in ons wonen en dan alleen kunnen we vrucht dragen. Maar het is onze verantwoordelijkheid dat wij Jezus, toelaten in ons leven. 'Ik sta aan de deur en ik klop. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnen komen'. Dit zijn woorden van Jezus. Het is aan ons om de deur te openen en de Heer binnen te laten. Jezus dringt zich niet op, Hij wacht.

Pinksteren is manifestatie van Zijn kracht, zoals Jezus zegt; jullie zullen kracht ontvangen. Kracht om zonder angst of wat dan ook te getuigen.

Pinksteren, het oogstfeest, het feest van de vruchten.

Jezus verblijdt zich over onze vruchten. De liefde die u doorgeeft aan de ander die voor u uw naaste is. De blijdschap die u uitstraalt en die aanstekelijk werkt.

De vrede die u bewaart, ook in moeilijke omstandigheden met uw man, uw vrouw, kinderen, werkgever, collega, buurman en noem maar op. Het geduld dat u hebt, niet zo snel geïrriteerd raken als de ander u te na komt, niet onmiddellijk op je strepen staan, lange tenen thuis laten. De vriendelijkheid waarmee u de ander ontmoet, de goedheid in de kring van familie, vrienden, collega's en vult u zelf maar in. Daar begint de verandering mee.

Het geloof, het vaste vertrouwen in overgave aan Hem.

Uw zachtmoedigheid, niet oordelend en veroordelend maar met een luisterend oor. Uw zelfbeheersing.

Ook vandaag op Pinksteren horen we de stem van Jezus en klinken Zijn Woorden. En deze woorden mogen we toepassen op ons eigen leven, op de vragen waar wij voor komen te staan, heel persoonlijk in onze eigen situatie.

De Geest die ons inspireert, bemoedigt en troost, ons ook wijsheid en vreugde geeft. Daarom mogen we elke dag weer opnieuw bidden om de leiding van die Geest in ons leven, in onze situatie als we vragen, hoe we moeten leven, welke weg we moeten inslaan, bij de keuzes op ons levenspad.

Dat is Pinksteren. De uitstorting van de Heilige Geest is niet een gebeurtenis uit het verleden maar vindt ook nu nog dagelijks plaats.

We lazen vanmorgen over de apostelen. Vlak voor Pinksteren zien we een groepje ongeletterde, verwarde en vertwijfelde en arme mensen in eenzaamheid bij elkaar. Hun Meester Jezus heeft hen verlaten. Maar dan breekt de Geest daar door heen zoals Jezus hen beloofd heeft: Van een in zichzelf gekeerd groepje mensen dat elkaar troost en vasthoudt, worden zij een radicaal open gemeenschap die de wereld voor ogen heeft.

Jezus heeft hen uitgekozen om zijn gemeente vanaf de grond op te bouwen. De pinkstergeest werpt mensen niet op zichzelf terug.

Gods nabijheid maakt je vrij van jezelf, eenzaamheid doet ons in ons zelf keren maar wanneer God met u is, komt er openheid in uw bestaan voor mensen om u heen. Dan ziet u de ander staan, dan kunt u liefhebben, dan kunt u niet zwijgen. Wanneer God u door Zijn Geest tot een nieuwe mens heeft gemaakt, begint er ook een nieuwe wereld, met het vuur dat in u brandt.

Het is de Geest die aanspoort om het evangelie verder te brengen, naar andere plaatsen, andere landen. Je gaat meer begrijpen van het werk van de Heilige Geest en hoe mensen daarbij ingeschakeld worden. Niet alleen toen maar ook nu.

Het lijkt soms alsof die eerste christengemeente een volmaakte gemeente was. Nu volmaakte gemeenten bestaan niet. Overal waar mensen samen zijn, is het niet volmaakt. Toen niet en nu ook niet. Maar wanneer mensen samen zijn in de naam van Jezus, zoals in Handelingen 2 en zoals ook wij samen zijn, is er veel mogelijk: ook om opnieuw te beginnen, te kunnen vergeven, te kunnen vergeten.

Die eerste gemeente blijft trouw aan het onderwijs van de apostelen, het breken van het brood, het samen bidden. Het is niet zo van: Nu we de Heilige Geest ontvangen hebben, hoeven we niet meer te leren. Integendeel. Een levende kerk is een lerende kerk met Bijbelkringen, huiskringen, de Alphacursus, een levende kerk is ook een diaconale kerk die omziet naar de weduwe en de wees.

Je hoeft geen theoloog te zijn om de Bijbel te begrijpen of om te geloven. De Heilige geest is onze Leermeester, van u en van mij.

Die kleine gemeente in Jeruzalem is uitgegroeid tot een wereldwijde kerk, de kerk als het lichaam van Christus. Hij, de opgestane is het hoofd en wij, de gelovigen zijn de leden.

Dat is het verhaal van Pinksteren: dat gewonen mensen zoals u en ik door die Geest bijzondere dingen kunnen doen, kunnen getuigen in alle vrijmoedigheid, ook vandaag. De Geest op die Pinksterdag heeft de kerk nooit verlaten. We mogen ons voor Hem openstellen en Zijn leiding en kracht zoeken.

Zo werkt de Geest die bezielt en de kerk tot levend lichaam maakt

Vader met geheven handen Breng ik U mijn lof en eer.

T' is Uw Geest die mij doet zeggen;

Jezus Christus is de Heer.

AMEN